

svarsmyndighederne er blevet anmodet om at fremkomme med anbefalinger vedrørende afskaffelse af de eksisterende lagre af bakteriologiske våben. Den danske delegation hilser denne meddelelse velkommen; vi betragter den som et vigtigt skridt på vejen frem i denne sag.

Måtte jeg slutte disse betragtninger med at udtale min påskønnelse af de anstrengelser, som har ført til, at vi i dag har tilvejebragt et udgangspunkt, der gør os bedre rustet til at løse et af menneskehedens alvorligste problemer og udtale håbet om, at CCD's fortsatte overvejelser vil finde sted på grundlag af hele det fremlagte materiale, og at vi kan tage konkrete skridt på 25. generalforsamling.

Den danske regering har med tilfredshed konstateret, at det er lykkedes de to medlemmer i CCD, Sovjetunionen og USA, i enighed at fremlægge et udkast til en aftale om forbud mod anbringelse af masseødelæggelsesvåben på havbunden. Foruden at være endnu et udtryk for det konstruktive arbejde, som kan udføres i CCD, giver aftaleudkastets fremsættelse efter vor opfattelse grund til forhåbninger om en yderligere forbedring af det internationale klima.

Som den danske delegation havde lejlighed til at give udtryk for, da vi drøftede den fredelige udnyttelse af havbunden, går vi fra dansk side ind for, at den del af havbunden, som ligger uden for grænserne for national jurisdiktion, betragtes som menneskehedens fælles arv og udnyttes til fordel for hele menneskeheden. Det er en naturlig konsekvens allerede af denne opfattelse, at vi også må gå ind for, at havbunden uden for grænserne for den nationale jurisdiktion ikke udnyttes til militære formål. Det væsentligste er dog, at vi i dag befinder os i en situation, hvor allerede nogle stater har de teknologiske og økonomiske muligheder for at udvide våbenkapløbet også til havbunden, og at et tilgængende antal stater i fremtiden vil få tilsvarende muligheder. Al sund fornuft tilsiger derfor, at vi nu, inden det er for sent, søger at forhindre, at en sådan uproduktiv og farlig udvikling kommer i gang.

Jeg skal ikke nu gå i enkeltheder med forslaget, men nævne et par enkelte punk-

ter, som den danske regering ikke finder helt antagelige.

Fra dansk side ville vi have foretrukket et udkast med et noget mere omfattende forbud i betragtning af, at selv om det muligvis ikke nu kunne være fordelagtigt at placere andre våben end de, som er omfattet udkastets forbud, kan den tekniske udvikling meget vel ændre dette forhold. Da en mere omfattende aftale ikke for tiden har kunnet formuleres, må bestemmelsen i udkastets artikel V om afholdelse af en revisionskonference derfor naturligvis give anledning til en vis tilfredshed. Det forekommer mig dog, at en noget mere forpligtende bestemmelse meget vel kunne indføjes i aftalens operative del, eksempelvis ad modum løfteparagraffen i artikel VI i ikke-spredningsaftalen.

Jeg vil også gerne gøre nogle bemærkninger til udkastets artikel III om verifikation. Det forekommer mig, at disse bestemmelser er for svage, så svage at man kunne berygte, at en aftale ikke ville kunne skabe den tillid, som er så væsentlig, når det gælder nedrustning og rustningskontrol. Jeg kan derfor fuldstændig tilslutte mig de bemærkninger, som den ærede repræsentant for Canada, ambassadør Ignatieff, gjorde om samme spørgsmål i sit indlæg her i udvalget den 18. november. Også fra dansk side er vi af den opfattelse, at verifikationsbestemmelserne må udformes således, at de garanterer alle aftalparter ret til at foretage verifikation og til om fornødent at opnå bistand hertil eventuelt fra et internationalt organ. Dernæst mener vi, at der må åbnes mulighed for i visse tilfælde, også om fornødent med bistand fra andre, at foretage nøje fysisk inspektion. Endelig for det tredje finder vi, at der bør optages bestemmelser, som sikrer kyststaternes særlige retigheder over kontinentalsoklen.

Men, som jeg allerede har sagt, giver udkastets fremlæggelse den danske regering anledning til tilfredshed, og jeg håber og tror, at det takket være det grundige og målbevidste forarbejde, der er gjort fra så mange sider, vil lykkes den 24. samling at formulere en tekst, som i rimelig grad imødekommer alles interesser og synspunkter. Bliver teksten ikke godkendt på denne generalforsamling, risikerer vi at blive indhentet af givenhedernes udvikling.